

Postadress: Mäster Samuelsgatan 60, 111 21 Stockholm
Telefon: 08-700 13 00
E-post: registrator@arbetsgivarverket.se

JU L6
a.remissvar@regeringskansliet.se
Ju2025/01117

Ökad insyn i politiska processer (SOU 2025:52)

Arbetsgivarverket besvarar remissen med utgångspunkt i ett statligt arbetsgivarpolitiskt perspektiv.

Arbetsgivarverket har tagit del av betänkandet *Ökad insyn i politiska processer* (SOU 2025:52) och välkomnar de förslag som rör de arbetsgivarpolitiska frågorna. Vi delar utredningens övergripande bedömningar och ambition att stärka öppenheten i politiska processer.

Arbetsgivarverket vill samtidigt lyfta fram vissa aspekter som är särskilt viktiga att beakta vid den fortsatta beredningen, bland annat behovet av tydliga definitioner, proportionalitet och att den statliga arbetsgivarpolitikens självständighet fortsatt värnas.

Förbud för partier att ta emot utländska bidrag

Arbetsgivarverket delar utredningens bedömning att det är angeläget att motverka otillbörlig utländsk påverkan på svenska politiska processer. Det är samtidigt avgörande att minimera begränsningar i föreningsfriheten och principen om den fria åsiktsbildningen, vilket Arbetsgivarverket uppfattar att betänkandet har gjort på ett adekvat sätt genom de presenterade förslagen.

Förbud mot att politiska partier och kandidater tar emot utländska bidrag skulle stärka förtroendet för det demokratiska systemet och bidra till att skydda den politiska beslutsprocessens integritet. Arbetsgivarverket har i övrigt inga synpunkter på de delar av förslaget som inte berör statliga arbetsgivare

Insyn i kontakter mellan politiska beslutsfattare och aktörer som vill påverka beslut

Arbetsgivarverket delar betänkandets ambition att öka öppenheten i kontakter mellan politiska beslutsfattare och olika aktörer. Det är avgörande att kontakter som är en naturlig del av den statliga partsmodellen, såsom kollektivavtalsförhandlingar, samverkansmöten och andra arbetsgivarpolitiska processer, inte riskerar att omfattas av lagstiftningen.

Arbetsgivarverket vill understryka vikten av att den svenska modellen fortsatt värnas. Modellen har under lång tid bidragit till stabilitet, tillit och ansvarstagande på arbetsmarknaden. Den bygger på att parterna gemensamt tar ansvar för lönebildning och arbetsvillkor inom givna politiska och rättsliga ramar.

Detta ömsesidiga ansvarstagande är en central del av samhällsstyrningen och bygger på respekt för de roller och ansvar som lagstiftare och arbetsmarknadens parter har. Regleringen bör därför utformas så att den tydligt respekterar denna rollfördelning och samtidigt säkerställer att de kontakter och processer som utgör en naturlig del av partsmodellen inte riskerar att förväxlas med lobbying.

Arbetsgivarverket välkomnar i övrigt att förvaltningsmyndigheter, däribland Arbetsgivarverket, uttryckligen undantas från anmälningsskyldigheten. Det delegerade arbetsgivaransvaret inom staten innebär att Arbetsgivarverket, på regeringens uppdrag, samordnar och utvecklar den statliga arbetsgivarpolitiken. Uppdraget innebär att företräda statliga arbetsgivare i arbetsgivarpolitiska frågor och att bidra med sakkunskap i frågor som rör statens roll som arbetsgivare. Arbetsgivarverkets verksamhet skiljer sig därmed från opinionsbildande eller kommersiell påverkansverksamhet.

Detta är en viktig markering för att säkerställa att arbetsgivarpolitiska kontakter inte förväxlas med påverkanskommunikation. Vi vill framhålla vikten av att detta undantag tydligt upprätthålls i den slutliga lagstiftningen. Om det skulle uppstå oklarheter kring lagens tillämpning riskerar det att skapa osäkerhet i de arbetsgivarpolitiska processerna inom staten. Detta skulle kunna försvåra myndigheternas möjligheter att fullgöra sitt uppdrag som arbetsgivare och därmed påverka statens förmåga att agera samordnat och effektivt i arbetsgivarfrågor. Klara definitioner är en förutsättning för att säkerställa att arbetsgivarpolitiska processer inom staten kan bedrivas utan osäkerhet om regelverkets tillämpning.

Påverkanskommunikation

Arbetsgivarverket konstaterar att begreppet *påverkanskommunikation* är ett nytt och relativt långt uttryck för det som i andra sammanhang ofta benämns *lobbying*. För att uppnå tydlighet och konsekvens i den offentliga kommunikationen kan det finnas skäl att överväga vilket begrepp som är mest ändamålsenligt och begripligt för både allmänhet och tillämpande myndigheter. En etablerad och kortare term, såsom *lobbying*, kan vara att föredra ur ett praktiskt och språkligt perspektiv.

Det kan även finnas skäl att överväga en terminologi som harmoniserar med internationella och europeiska jämförelser, såsom EU:s öppenhetsregister, där begreppet *lobbying* är etablerat. En sådan samordning skulle underlätta förståelsen, bidra till tydligare kommunikation mellan olika nivåer av offentlig förvaltning och minska risken för tolkningsproblem i tillämpningen.

Proportionalitet och administrativa konsekvenser

Arbetsgivarverket vill understryka att proportionalitetsprincipen måste genomsyra den fortsatta beredningen. Nya regler får inte leda till administrativa krav som blir oproportionerliga för statliga myndigheter, då detta riskerar att ta resurser från deras kärnverksamhet och minska effektiviteten i den statliga förvaltningen. Det är också viktigt att mindre arbetsgivare inte åläggs orimligt omfattande krav jämfört mindre arbetsgivare. Lagstiftningen bör följas upp och utvärderas med avseende på dess effekter för olika berörda aktörer.

Tillsynsansvar och behov av resurser vid genomförande

Arbetsgivarverket välkomnar förslaget att Kammarkollegiet ges tillsynsansvar, men vill betona att detta måste kombineras med tillräckliga resurser för att säkerställa en effektiv och rättssäker tillsyn. Vi delar också bedömningen att ikraftträdandet bör skjutas fram minst tolv månader efter beslut, så att berörda aktörer ges rimlig tid för förberedelser och anpassning.

Beslut i detta ärende fattas av generaldirektör Ann Follin efter föredragning av utredare Emil Björkman och Karin Berglind. I ärendets slutliga handläggning deltog också enhetscheferna Anna-Karin Jansson, Hanna Schmidt, Andreas Nyström, Åsa Krook och Elsa Saboonchi.

Ann Follin

Emil Björkman och Karin Berglind

Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.